

10. Пянько Т. І. Українське термінознавство / Т. І. Пянько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
11. Пчелінцева О. Е. Лексичні основи міжнародної термінології : Конспект лекцій та дидактичний матеріал для студентів лінгвістичних спеціальностей / О. Е. Пчелінцева. – Черкаси, ЧДТУ, 2003. – 103 с.
12. Скороходько Е. Ф. Термін у наковому тексті (до створення терміоцентричної теорії наукового дискурсу) : Монографія / Е. Ф. Скороходько. – К. : Логос, 2006. – 98 с.
13. Українсько-англійський словник: Економіка. Фінанси. Банки. Інвестиції. Кредити: Понад 12500 термінів / Уклад. : С. Я. Єрмоленко, В. І. Єрмоленко. – К. : Школа, 2003. – 568 с.
14. Українсько-російсько-англійсько-німецький тлумачний та перекладний словник термінів ринкової економіки / Уклад.: А. С. Д'яков, З. Б. Куделько, В. І. Куліш, О. А. Покровська / Під ред. Т. Р. Кияка – К. : Обереги, 2001. – 621 с.
15. Чорновол Г. В. Новітня економічна термінологія та її стилістичне вживання в сучасній українській мові (на матеріалі періодичних видань) : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.01 / Г. В. Чорновол. – К., 2004. – 23 с.
16. Шимків А. Англо-український словник економічної лексики / А. Шимків. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2004. – 429 с.
17. Longman Business English Dictionary [Electronic source]. – Access mode : <http://www.pearson.ch>

УДК 81'234:371.315:008

П. І. Мігірін,

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ДІАЛОГУ РІЗНИХ КУЛЬТУР

У статті досліджується метод діалогу культур у процесі викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах, визначено принципи цього методу в підготовці фахівців.

Ключові слова: діалог культур, кроскультурна грамотність, професійне спілкування, толерантність, взаєморозуміння, методика навчання, країнознавство, інформаційні ресурси.

FOREIGN LANGUAGE LEARNING AS THE DIALOGUE OF DIFFERING CULTURES

The article investigates the method of dialogue of cultures in the foreign languages teaching at higher educational establishments, the principles of this method in the process of training of specialists are determined. The author notes that today the trend of humanization of foreign language teaching as a dialogue between different cultures acquires special significance, taking into account the national mentality and the need for mastering the system of concepts created in each individual culture through the language of this social environment. This approach to learning is consistent with the goals and objectives of the language policy of the Council of Europe defined in the Common European Framework of Reference for Languages, which states that «rich inheritance of different languages and cultures in Europe is a valuable common resource for mutual development», and therefore the main task of educational institutions is transformation of such a variety of obstacles into communication, particularly professional, a source of mutual enrichment and understanding, which involves assessing the nature, specific national character, spiritual culture, language and outlook stereotypes of people whose language is taught as a foreign one.

The article goes on to say that studying and observing similarities between cultures and communities of native and foreign language, students will be able to expand their cross-cultural space and will not perceive their peers from the country whose language they learn as «strangers» and «aliens», but as contemporaries and citizens of one world united by common values, interests, professional activities and problems to be solved.

The author points out that the importance of cultural orientation of foreign language study is mentioned in the Program of English for Professional Communication (EPC) allocated to higher education institutions which train specialists in various fields.

The article comes to the conclusion that the use of the active methods of teaching contributes to solving complex problems related to the training of future professionals to satisfy growing needs of international mobility and closer cooperation not only in education, culture and science, but also in trade, industry and other areas of human activities.

Key words: dialogue of cultures, cross-cultural competence, professional communication, tolerance, mutual understanding, methods of teaching, study of countries, information resources.

ОБУЧЕНИЕ ИНОСТРАННОМУ ЯЗЫКУ ЧЕРЕЗ ДИАЛОГ РАЗНЫХ КУЛЬТУР

В статье исследуется метод диалога культур в процессе преподавания иностранных языков в высших учебных заведениях, определены принципы этого метода при подготовке специалистов.

Ключевые слова: диалог культур, кросс-культурная грамотность, профессиональное общение, толерантность, взаимопонимание, методика обучения, страноведение, информационные ресурсы.

Постановка проблеми. На сучасному етапі навчання іноземних мов розглядається як створення умов для усвідомлення відмінностей у рідній та іншомовній культурі, виховання толерантного ставлення до представників інших народів, зниження рівня етноцентризму, формування кроскультурної грамотності, навичок іншомовної міжкультурної комунікації. Адже справжнє знання мови – це знання її внутрішнього духу, її логіки та культури. Мова має забезпечувати діалог культур. Для досягнення ефективності у міжкультурному спілкуванні недостатньо лише засвоїти мовну систему і набути мовленнєвих умінь і навичок. Необхідно навчитися користуватися мовою відповідно до умов соціокультурного середовища носіїв цієї мови.

Аналіз досліджень. Ідея діалогу має глибоке минуле. Проблема діалогу займалися давньогрецькі філософи-софісти Сократ, Платон, Аристотель, філософи епохи еллінізму.

Хоча діалог як форма міжлюдського спілкування існує з давніх часів, але по-справжньому проблемами діалогічних відносин зайнялися німецькі філософи І. Кант, І. Фіхте, Ф. Шеллінг близько 200 років тому, коли вони займалися проблемами суб'єкта і його можливостей пізнання.

Л. Фейербах започаткував дослідження діалогу на початку ХХ століття. І. Гердер вважав взаємодію культур способом збереження культурного різноманіття. У першій половині минулого століття цією проблемою займалися М. Бубер, Ф. Гогартен, Ф. Розенцвейг, Г. Коен, Ф. Ебнер та інші. Класиком теорії діалогу вважається Мартін Бубер, вихідним пунктом концепції якого служить діалогічний принцип.

В наш час культура зміщується в епіцентр людського буття, що відбивається на всіх сферах життя. Багатомірність і складність діалогу дає невичерпні можливості для його дослідження. Проблема діалогу займалися в соціолінгвістиці (Л. Щерба, Л. Якубинський), літературній і філософській герменевтиці (Х. Гадамер), фундаментальній онтології (М. Хай-

дегтер), літературознавстві і семіотиці (А.Аверинцев, М. Лакшин, Ю. Лотман), в основах комунікації (А. Моль, В. Борев) і т.д.

Однак широке коло питань, що стосуються діалогу культур у процесі викладання іноземних мов, ще не достатньо досліджене.

Тому **мета статті** – розглянути важливість використання методу діалогу культур у процесі викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу. Філософський словник визначає діалог культур як: « 1) різновид міжкультурної взаємодії, що передбачає активний обмін змістом культур-контрагентів при збереженні ними своєї самобутності; 2) процес спілкування культур, у ході якого має місце їх взаємна трансформація» [8, с. 742].

Нині у рамках глобалізації зростає міжнародний діалог культур, який посилює взаєморозуміння між народами, дає можливість кращого пізнання власної національної культури. Однак для ведення діалогу не достатньо однієї доброї волі, – необхідна кроскультурна грамотність (розуміння культур інших народів), що містить у собі «усвідомлення розходжень в ідеях, звичаях, традиціях, властивих різним народам, здатність побачити спільне і відмінне між різними культурами і подивитися на традиції власного суспільства очима інших народів» [5, с. 47]. Але щоб зрозуміти мову чужої культури, людина повинна бути відкрита до культури вітчизняної. Від рідного – до всесвітнього, тільки так можна досягнути краще в іншій культурі. І тільки в такому випадку діалог буде плідний.

Ученими виокремлено три можливі стратегії взаємодії культур: домінування однієї з них, синтезування культури без збереження її самобутності, синтезування зі збереженням її самобутності. Тільки третя стратегія передбачає можливість збагачення та справжній синтез культур, при цьому межі їх своєрідності поступово розширюються і розвиваються.

Для встановлення в майбутньому гармонійних відносин між Україною й іншими країнами ще більш суттєве значення має, як зазначено вище, поширення серед громадян нашого суспільства кроскультурної грамотності. Це дозволить Україні зіграти унікальну історичну роль географічного, культурного, а також інтелектуального мосту між Сходом і Заходом. Розмаїтість культур завтра не зникне. Не можна впадати в песимізм з цього приводу. Люди різних культур користуються тими самими основними поняттями, але вкладають у них різний зміст. Це визначає особливості їхньої поведінки, яка має свої причини і часто представляється нам ірраціональним і протилежним до того, що ми вважаємо очевидним. Тут існують свої характерні риси, закономірності і традиції.

Розходження між мовами не є простим розходженням звуків і знаків. У кожній мовній формі виражається власне мислення і світосприйняття. Тому вивчення нової, іноземної мови з перших кроків містить у собі переосмислення світу, наскільки це можливо, виходячи з розходження рідної і даної мов.

В сучасних умовах особливого значення набуває тенденція гуманізації навчання іноземної мови як діалогу різних культур з урахуванням національного менталітету і необхідністю оволодіння системою понять, створених у кожній окремій культурі за допомогою мови даного соціуму. Такий підхід до навчання повністю узгоджується з цілями і завданнями мовної політики Ради Європи, визначеними в Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти, де наголошується, що «багатий спадок різних мов і культур Європи є цінним спільним джерелом для взаємного розвитку» [4, с. 18], і тому головним завданням освітянських закладів є перетворення такого розмаїття з перешкоди у спілкуванні, особливо фаховому, на джерело взаємного збагачення та розуміння, що передбачає вивчення національної природи, специфіки національного характеру, духовної культури, мови і стереотипів світогляду народу, мова якого вивчається як іноземна.

Про тісний взаємозв'язок і взаємозалежність викладання іноземної мови та спілкування різних культур говорить також і С. Г. Тер-Мінасова у своїй праці «Мова та міжкультурна комунікація», яка вважає що «кожне заняття з ІМ – це перехрестя культур, це практика міжкультурного спілкування, тому що кожне слово відображає іноземний світ і іноземну культуру» [7, с. 624].

Емпіричне дослідження показали, що студенти європейських освітніх закладів не завжди є експертами у своїй рідній культурі. Інформація про свою рідну культуру майже не представлена у посібниках з іноземної мови, тоді як без знання рідної культури студент не може бути повноцінним суб'єктом діалогу культур.

Схожа ситуація спостерігається і в Україні, де до навчання англійської мови часто залучаються автентичні посібники, видані за кордоном (Великій Британії чи США). Звичайно, вони зовсім не містять інформації про нашу країну та її культуру. Їх мета – забезпечити студента якомога повнішою інформацією про свою країну, її культуру, способи життя, переваги її системи освіти, навіть про поліграфічні можливості видавництва, які випускають ці посібники. У такій ситуації викладач має доповнювати посібник матеріалами з вітчизняних джерел, виступаючи при цьому в ролі популяризатора української системи освіти, культури, її кращих здобутків.

Слід зазначити, що під час комунікації мова виступає не просто як засіб передачі інформації, але і як форма культурної поведінки. У всіх культурах присутнє прагнення встановити гарні відносини, які є безсумнівною цінністю: вибачення за грубий тон, заперечення; прояв ввічливості; адекватне використання слів визнання і вдячності. Але різні культури по-різному розуміють і цю ціль, і шляхи її досягнення. У Німеччині, наприклад, прийнято при вітанні тиснути один одному руку і, зазвичай, жінка подає руку першою. Німці також розрізняють ділові відносини і приватні інтереси, а також приймають рішення в кожній з цих сфер незалежно. Доволі часто цитується при цьому прислів'я «Dienst ist Dienst und Schnaps ist Schnaps» («Дружба – дружбою, а служба – службою»). У нас досить різняться і уявлення про час. Пунктуальність для німців є дуже важливою і запізнення є проявом недостатньої поваги до свого ділового партнера [3, с. 352].

Перед тим, як вступати в контакт, ми оцінюємо співрозмовника, намагаємось визначити, про що піде мова. Культура впливає на вибір теми спілкування: те, що вважається правильним в одних культурах, в інших – неприпустимо. Так, наприклад, у німців не прийнято говорити про хвороби та смерть, а також про ділові справи за межами офісу. Категорії реєстрів спілкування можуть поділятися на формальний, неформальний, нейтральний, фамільярний, інтимний.

В рамках концепції мовної полікультурної освіти можна виокремити два методичних принципи навчання культури через мову і навпаки: принцип культурної варіативності та принцип культурної рефлексії. Ці принципи покладено в основу розробки п'яти типів проблемних культурознавчих завдань, метою яких є «полікультурний розвиток студентів засобами ІМ:

- визнання себе полікультурним суб'єктом у рідному середовищі;
- розуміння факту існування різних рівнозначних культур;
- виявлення студентами соціокультурних схожостей і розбіжностей між представниками різних культурних груп;
- визначення студентом свого місця, ролі і значимості в діалозі культур;
- ініціація та участь у діях, направлених проти культурної агресії, культурної дискримінації, та культурного вандалізму» [6, с. 139].

Таке нагромадження методичних принципів свідчить, що залучення студентів до оволодіння культурознавчими знаннями сприяє визнанню кожним учасником навчального процесу своєї особистості як носія певної національної культури і в той же час громадянином світу, готовим до відкритого спілкування з носіями іншої культури.

У вищих навчальних закладах діалог культур реалізується через міжкультурний компонент іноземної мови, що створює найкращі умови для виховання у студентів не тільки визнання розбіжностей у своїй і чужих культурах та поважного ставлення до них, але й допомагає розбудити почуття гордості за свою країну, народ, культуру. Саме міжкультурний компонент іноземної мови сприяє формуванню у студентів уявлення про діалог культур як про єдину можливу в сучасних полікультурних спільнотах філософію існування, яка відрізняється етнічною, расовою, соціальною та релігійною толерантністю й емпатією до представників інших культур.

У своєму дослідженні П. В. Сисоєв звертається до розширення соціокультурного простору студентів, вважаючи, що навчання культури країни, мова якої вивчається, «може створити сприятливі умови для культурного самовизначення особистості, якщо воно відбуватиметься за принципом розширення кола і видів культур, від близьких і знайомих студенту до більш віддалених і невідомих» [6, с. 136]. Автор висловлює думку, що, вивчаючи і спостерігаючи подібності між культурами і спільнотами рідної та іноземної мови, студенти зможуть розширити свій міжкультурний простір і будуть сприймати своїх однолітків із країни, мова якої вивчається, не як «інших» та «чужих», а як сучасників і співгромадян єдиного світу, об'єднаних спільними цінностями, інтересами, професійною діяльністю, проблемами та шляхами їх вирішення.

Важливість культурологічної спрямованості вивчення іноземної мови зазначено і в Програмі з англійської мови для професійного спілкування (АМПС), призначеної для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з різних спеціальностей. Програма АМПС зорієнтована на «виховання інтересу до культур наших європейських сусідів, розвиток демократичного суспільства, формування відкритості, толерантності й поваги до «несхожості й відмінностей» [2, с. 119].

Адекватність спілкування і досягнення взаєморозуміння обумовлені наявністю не лише мовних, але й фонових знань. Звідси випливає, що першою необхідною умовою розуміння є релевантність культурних фонових знань як основи міжкультурного діалогу і способу орієнтації по відношенню до іншої культури. Фонові знання визначаються як «загальні для учасників комунікативного акту знання. Іншими словами, це загальна для комунікантів інформація, яка забезпечує взаєморозуміння при спілкуванні» [1, с.196].

Очевидно, що емоційно-чуттєве відношення студента до певних фактів культури може бути різним. Викладач повинен бути готовим до будь-якої реакції на них з боку студентів. Факт чужої культури може викликати не-прийняття, зацікавленість, захоплення чи сприйматись нейтрально. Встановлено, що матеріал (а це відноситься і до фактів культури), який засвоюється неформально і викликає певні емоції, запам'ятовується набагато краще.

У групах поглибленого вивчення ІМ викладачу необхідно пропонувати студентам вивчення тем, які безпосередньо стосуються країни, мову якої вони вивчають. Читання книг, журналів та газет, перегляд телепередач, документальних та художніх фільмів на іноземній мові сприяє розширенню світогляду студентів, їх обізнаності в усіх сферах життєдіяльності людини. У вихованців виникає бажання розповісти про прочитане, побачене або почуте стосовно подій, що відбуваються у країні, мову якої вони вивчають.

Читання художніх творів у продовженнях забезпечує досить часту повторюваність лексичних одиниць у нових контекстах, комбінаціях і знайомих граматичних конструкціях з новим лексичним наповненням. Лексика художніх текстів тісно стикається з загальноживимим словником розмовної мови.

При вивченні іноземної мови, як зазначалося вище, обов'язковим повинно бути передбачене оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни, мова якої вивчається (лінгвокраїнознавство, країнознавство).

Майстерність викладача на занятті іноземної мови полягає, головним чином, в умілому володінні методикою навчання і виховання, творчому застосуванні новітніх досягнень педагогіки і передового педагогічного досвіду, раціональному керівництву пізнавальною і практичною діяльністю студентів, їх інтелектуальним розвитком.

Одна з важливих задач викладача – мобілізувати студентів на виконання поставлених задач, досягнення цілей безпосередньо на занятті. Для цього необхідно спланувати кожне заняття, щоб у ньому були передбачені найкоротші шляхи до поставленої мети, і, в першу чергу, намічені структура, методика і засоби навчання в суворій відповідності з поставленою метою. Замість домашнього завдання доцільно застосовувати різноманітні способи фронтальної прискореної перевірки – тестові письмові роботи, програмування, перфокарти та ін.

В нинішніх умовах велика увага приділяється інтенсифікації навчально-виховного процесу. Чим більше навчально-виховних дій і операцій виконано студентами під час заняття, тим вища інтенсивність навчальної праці. В умовах інтенсифікації навчання студенти опановують знання, в основному, на заняттях, і відпадає необхідність заучування матеріалу вдома. Замість цього студенти одержують можливість краще його зрозуміти і закріпити, виконати творчі завдання, які викликають у них інтерес, почуття інтелектуального задоволення від вдало виконаної роботи.

Специфіка дисципліни «іноземна мова» полягає в тому, що провідним компонентом змісту навчання іноземної мови є не основи наук, а способи діяльності – навчання *різних видів* мовленнєвої діяльності: говорінню, аудіюванню, читанню, письму. Для цього необхідно надати практику в живому спілкуванні кожному студентові в тому виді мовленнєвої діяльності, який він у даний час опановує. А для цього потрібний партнер у вигляді комп'ютерної телекомунікації, коли студент вступає в живий діалог з реальним партнером – носієм мови.

Викладач може до заняття підібрати ті чи інші автентичні матеріали для читання по конкретній темі усного мовлення, а також використати звукову інформацію (цікаві виступи носіїв мови з різних питань, мова політичних чи державних діячів, вибори Президента країни, події в різних кутках світу). Доцільно організувати загальну дискусію всієї академічної групи по тій чи іншій проблемній інформації з ресурсів мережі Інтернет або обговорити отримані електронною поштою листи від партнерів по проекту. Можна при цьому підібрати дуже цікаві ілюстрації. У цьому ми бачимо діалог двох культур, стимульований реальними контактами з представниками цієї культури.

Важливим є і той фактор, що інтернаціоналізація всіх аспектів життя суспільства дає можливість наочно познайомитися з країною, мова якої вивчається, відвідати її чи як турист, чи пройшовши там стажування, беручи участь в численних міжнародних освітніх програмах.

Пізнавальна активність студента полягає у його постійному прагненні вдосконалювати та поглиблювати свої знання з іноземної мови та особливостей країни, мова якої вивчається, виявленні ініціативи в пошуку цікавої інформації, бажанні застосувати набуті знання в повсякденному житті та при вивченні інших навчальних дисциплін.

Враховуючи вищевикладене, визначимо основні принципи методики діалогу культур в підготовці майбутнього фахівця: – людина як суб'єкт культури і індивідуального розвитку;

– освіта розуміється як культурно розвиваюче середовище, що живить особистість майбутнього фахівця, додає її життю культурного сенсу;

– творчість і діалог виступають способами існування і саморозвитку майбутнього фахівця в культурно-освітньому просторі.

Сьогодні погляд на іноземців іде через обрій своєї власної культури і своєї системи цінностей. А цього не можна робити. Потрібно бачити загальне. І тоді ми не зазнаємо невдачі в міжнародних політичних і ділових контактах. Увага до культурних коренів і національних особливостей інших людей дозволить нам передбачати і пророкувати те, як вони будуть реагувати на пропозиції наших політиків, бізнесменів тощо. Крім того, ми зможемо деякою мірою пророкувати їхнє ставлення до нас. Практичне знання базових рис іншої культури (як і своєї власної) зведе до мінімуму неприємні сюрпризи (культурний шок), дасть студентам необхідне розуміння, що дозволить перебороти колишні труднощі спілкування з представниками іншої країни.

Отже, організація вивчення іноземної мови в тісному зв'язку з національною культурою народу досліджуваної мови, лінгвокраїнознавче «фарбування» навчальних матеріалів і навчання в цілому буде сприяти посиленню комунікативно-пізнавальної мотивації студентів, розширенню їхнього загальнокультурного світогляду, дозволить урізноманітнити прийоми і форми робіт, найбільш ефективно реалізувати загальнодидактичні вимоги поєднання навчання з вихованням. Використання методу діалогу культур у процесі професійної підготовки фахівців допоможе вирішенню складних завдань, пов'язаних з підготовкою майбутніх фахівців до зростаючих потреб міжнародної мобільності й тіснішої співпраці із зарубіжними партнерами не лише в галузі освіти, культури, науки, але також у торгівлі, промисловості та інших сферах людської діяльності. До того ж, діалог культур сприятиме взаємному розумінню й терпимості, повазі до особистості й культурних відмінностей, а також формуванню позитивного ставлення студентів до представників інших культурних груп та налаштованості на ненасильницьке вирішення спірних проблем.

Література:

1. Бахтін М. М. Естетика словесної творчості / М. М. Бахтін. – М. : МДУ, Науково-методичний збірник, вип. 3, 2006. – 196 с.
2. Борисенко А. О. Програма з англійської мови для професійного спілкування / А. О. Борисенко. – К. : Ленвіт, 2012. – 119 с.
3. Грушевицкая Т. Г. Основы межкультурной коммуникации. Учебник для вузов / Под ред. А. П. Садохина / Т. Г. Грушевицкая, В. Д. Попков, А. П. Садохин. – М. : ЮНИТИ – ДАНА, 2012. – 352 с.
4. Ніколаєва С. Ю. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. – К. : Ленвіт, 2010. – 18 с.
5. Лапшин А. Г. Перспектива кросс-культурной грамотности / А. Г. Лапшин. – Владимир : Научно-методич. сб. вып. 2. – 2009. – 47 с.
6. Сисоев П. В. Концепция мовой поликультурной освіти (на прикладі дослідників США): дис. д-ра пед. наук / П. В. Сисоев. – М. : Наук.-метод. зб. – Вип 3. – 2008. – С. 136–139.
7. Тер-Мінасова С. Г. Мова та міжкультурна комунікація. (Навчальний посібник) / С. Г. Тер-Мінасова. – М. : Слово/Slovo, 2009. – 624 с.
8. Філософський енциклопедичний словник / Нац. акад. наук України, інститут філософії ім. Г. Сковороди. – К. : Абрис, 2008. – 742 с.

УДК 81

Н. В. Резнікова,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ

ВІДТВОРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО КОЛОРИТУ УКРАЇНСЬКИХ РЕАЛІЙ У ЯПОНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ

У статті вперше аналізується специфіка відтворення українських реалонімів на японську мову. Розглядаються питання можливості / неможливості збереження національного колориту реалій як їхньої головної характеристики засобами структурно і культурно віддаленої мови.

Ключові слова: мовно-культурні реалії, колорит, трансляційне перейменування, прагматична адекватність.

ВОССОЗДАНИЕ НАЦИОНАЛЬНОГО КОЛОРИТА УКРАИНСКИХ РЕАЛИЙ В ЯПОНСКИХ ПЕРЕВОДАХ

В статье впервые анализируется специфика воспроизведения украинских реалонимов на японский язык. Рассматриваются вопросы возможности / невозможности сохранения национального колорита реалий как их главной характеристики средствами структурно и культурно удаленного языка.

Ключевые слова: лингвокультурные реалии, колорит, трансляционное переименование, прагматическая адекватность.

RENDERING of UKRAINIAN REALIA NATIONAL COLOration IN JAPANESE TRANSLATIONS

The paper first analyzes the specifics of Ukrainian realia rendering in Japanese. The possibility / impossibility of preserving national coloration of realia as their main characteristics by means of structurally and culturally remote language has been considered.

Key words: language and cultural realia, coloration, translational renaming, pragmatic adequacy.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Детальне і різностороннє вивчення підкласів культурно маркованої лексики допомагає перекладачеві розшифрувати коди чужомовної культури і установки, які вони несуть, адже «людина, яка хоче вільно і невимушено комунікувати з носіями іншої мови, повинна оволодіти також їх культурою, що знайшла своє втілення в цій мові» [2, с. 257]. До таких кодів слід віднести розбіжність пре-інформаційних запасів носіїв мови оригіналу (МО) і мови перекладу (МП). Як відомо, «художній переклад розрахований на читачів, дуже різних за культурним параметром» [5, с. 63], до того ж, досвід пізнання оточуючої дійсності унікальний для кожної мовної спільноти. Отже, у процесі міжмовної комунікації має місце нерозуміння одержувачем усієї повноти асоціацій оригінального висловлювання, якими воно наповнюється в автохтонному середовищі. Воно викликано недостатністю у носіїв МП спектру знань, що створюють етнокультурний фон твору на МО, іншими словами, «різницею запасів екстралінгвістичних знань, які використовуються при сприйнятті і інтерпретації текстів» [9, с. 43]. Відомо, що у міжмовній комунікації завжди присутні